

УДК 347.965.9

DOI [https://doi.org/10.32837/pyuv.v0i1\(42\).993](https://doi.org/10.32837/pyuv.v0i1(42).993)

Д. С. Рябов

orcid.org/0000-0003-3864-4859аспірант кафедри господарського та адміністративного права
Донецького національного університету імені Василя Стуса**ДОСЛІДЖЕННЯ ПРАВОВОГО СТАТУСУ АДВОКАТА ЯК ВНУТРІШНЬОГО СУБ'ЄКТА,
ЯКИЙ ЗДІЙСНЮЄ ЮРИДИЧНЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ**

Постановка проблеми. Суб'єктивна сторона виконавців юридичного обслуговування суб'єктів господарювання, так само як і форми здійснення юридичного обслуговування поділяються на внутрішню та зовнішню. Юридичну службу та штатних юрисконсультів варто віднести до внутрішніх суб'єктів, а юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців, які здійснюють господарську діяльність у сфері права та адвокатські бюро, адвокатські об'єднання або адвокатів, що здійснюють свою діяльність індивідуально – до зовнішніх суб'єктів, що здійснюють юридичне обслуговування суб'єктів господарювання.

Однак можна сформулювати ще одну внутрішню форму юридичного обслуговування – наявність у штаті суб'єкта господарювання юрисконсульта, який водночас є адвокатом. Натомість, в Україні наявні певні проблеми правового характеру, пов'язані із обійманням посади штатного юрисконсульта особою, яка є адвокатом, оскільки із положень Закону України від 05.07.2012 року № 5076-VI «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» слідує, що адвокатська діяльність вважається професійною та незалежною діяльністю. Також в Україні прослідковується проблематика сплати єдиного соціального внеску на обов'язкове державне соціальне страхування особою, яка здійснює юридичне обслуговування суб'єкта господарювання у формі трудових відносин, на посаді штатного юрисконсульта, та має свідоцтво про право на зайняття адвокатською діяльністю, про що свідчить численна судова практика Верховного Суду.

Більш того, із роз'яснень Ради адвокатів України вбачається, що той суб'єкт, який здійснює юридичне обслуговування суб'єкта господарювання у формі трудових відносин, на посаді штатного працівника юридичної служби суб'єкта господарювання та має право на здійснення адвокатської діяльності, користуючись при здійсненні юридичного обслуговування процесуальними обов'язками адвоката, наприклад при представництві інтересів суб'єкта господарювання в судах, повинен укласти із роботодавцем договір про надання правової допомоги, який укладається лише адвокатом із клієнтом, який надає правову допомогу як незалежна та професійна особа, або у

формі юридичної особи, яка створена відповідно до Закону України від 05.07.2012 року № 5076-VI «Про адвокатуру та адвокатську діяльність».

Завдяки цьому потрібно встановити, чи може здійснюватися юридичне обслуговування суб'єкта господарювання юрисконсультом, який має свідоцтво про право на зайняття адвокатською діяльністю.

Мета статті. Встановити, чи може здійснюватися внутрішнє юридичне обслуговування суб'єктів господарювання юрисконсультом, який одночасно перебуває на посаді штатного юрисконсульта та має свідоцтво про право на зайняття адвокатською діяльністю.

Аналіз останніх публікацій. Встановленню кола суб'єктів, які можуть здійснювати юридичне обслуговування присвячені роботи таких вчених, як: Любімов І.М., Сидоров Я.О., Пашков В.М., Домбровський С.Ф., Янчук В.З., Волинець Т.В. та Долгорупов А.М.

Аналіз наукової розробки свідчить про те, що науковці здебільшого встановлювали суб'єктивну сторону виконавців юридичного обслуговування суб'єктів господарювання, внаслідок чого можна виділити

внутрішню та зовнішню форми здійснення юридичного обслуговування суб'єктів господарювання та досліджували правовий статус кожного виконавця юридичного обслуговування окремо.

Але, науковці не досліджували правовий статус адвоката, як внутрішнього суб'єкта, який здійснює юридичне обслуговування суб'єкта господарювання, оскільки у правовій доктрині представники інституту адвокатури розглядаються виключно як зовнішні суб'єкти, що здійснюють юридичне обслуговування суб'єкта господарювання у формі договірних правовідносин, проте як аналіз судової практики Верховного Суду свідчить про те, що наявність у штаті суб'єкта господарювання юрисконсульта, який має свідоцтво про право на зайняття адвокатською діяльністю є досить поширеною концепцією здійснення юридичного обслуговування суб'єктів господарювання.

Враховуючи, що питанню юридичного обслуговування суб'єктів господарювання присвячена невелика кількість наукових робіт, так як

юридичне обслуговування є більш практичним напрямком юридичної діяльності та ту обставину, що аналіз наукової розробки свідчить про те, що у правовій доктрині правовий статус адвоката, як внутрішнього суб'єкта, що здійснює юридичне обслуговування суб'єкта господарювання у формі трудових відносин на посаді штатного юрисконсульта не вивчався, дана тематика є актуальною, про що також свідчить судова практика Верховного Суду із спірних правовідносин, а наявна наукова розробка потребує подальших досліджень.

Виклад основного матеріалу. Любімов І.М. вважає, що суб'єктами, які здійснюють юридичне обслуговування суб'єктів господарювання є: юридичні відділи чи департаменти, в залежності від внутрішньої організації суб'єктів господарювання та штатні юрисконсульты, представники інституту адвокатури, юридичні фірми та фізичні особи-підприємці, які надають комерційні послуги правового характеру, тощо. [1 с. 98]. Схожий суб'єктивний склад осіб, які можуть здійснювати юридичне обслуговування суб'єктів господарювання наведений Любімовим І.М. та Сидоровим Я.О. у навчальному посібнику «Проблеми господарського законодавства та його застосування» [2 с. 91].

Семчик В.І. досліджуючи основні організаційно-правові форми юридичного обслуговування кооперативів зазначає, що існують наступні форми здійснення юридичного обслуговування, які можна застосувати до суб'єктів господарювання, а саме: договірна форма юридичного обслуговування, суб'єктами якої виступають представники інституту адвокатури, юридичні фірми та консультації, разом із приватними підприємцями та штатна форма юридичного обслуговування, складовими якої є юрисконсульты та юридична служба [3 с. 244 – 245].

Янчук В.З виокремлює наступні форми юридичного обслуговування сільськогосподарського підприємства, які можна застосувати до суб'єктів господарювання: договірні правовідносини із представниками інституту адвокатури, юридичними консультаціями, юридичними фірмами та фізичними особами, які не мають свідоцтва про право на зайняття адвокатською діяльністю; юридичні служби, які є самостійними структурними підрозділами, що можуть мати різну організаційно-правову форму (бюро, відділ, тощо), або штатні юрисконсульты [4 с. 631 – 633].

Домбровський С.Ф. виокремлює наступний суб'єктивний склад осіб, які можуть здійснювати юридичне обслуговування суб'єкта господарювання – штатний юрисконсульт, юридичні фірми, адвокати, кооперативи та інші громадяни, які мають відповідні юридичні знання, досвід та кваліфікацію. [5 с. 80].

На думку Пашкова В.М., який розглядає юридичне обслуговування в контексті здійснення

правової роботи, суб'єктами юридичної роботи у сфері господарювання є юридична служба або юрисконсульт, що на думку автора є найбільш розповсюдженою формою правового забезпечення господарської діяльності. Також автор виокремлює договірне юридичне обслуговування, суб'єктами якого є: представники інституту адвокатури, фізична особа-підприємець, яка має вищу юридичну освіту, юридичні фірми або консультації [6 с. 38-39].

Як зазначає Волинець Т.В., юридичне обслуговування суб'єктів господарювання реалізується у наступних формах: договірні правовідносини із фізичною особою-підприємцем або юридичною фірмою, основним видом зайнятості яких є надання юридичних послуг, або із адвокатом чи юридичною консультацією [7, с. 87].

Кахович О.О., виокремлює такі основні форми правового обслуговування суб'єктів господарювання: договір із юридичною консультацією, представниками адвокатури, відповідно форми здійснення адвокатської діяльності, юридичною особою чи фізичною особою-підприємцем, які здійснюють юридичну практику [8 с. 16].

Із сказаного слідує, що юридичне обслуговування суб'єктів господарювання має наступний суб'єктивний склад: юридична служба, або штатний юрисконсульт; юридичні особи, або фізичні особи-підприємці, які здійснюють господарську діяльність у сфері права; адвокатське бюро, адвокатське об'єднання, або адвокат, що здійснює адвокатську діяльність індивідуально.

Після визначення суб'єктивного складу осіб, які можуть здійснювати юридичне обслуговування суб'єктів господарювання вбачається, суб'єктивна сторона виконавців юридичного обслуговування суб'єктів господарювання, так само як і форми здійснення юридичного обслуговування поділяються на внутрішню та зовнішню.

Юридичну службу та штатних юрисконсультів варто віднести до внутрішніх суб'єктів, а юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців, які здійснюють господарську діяльність у сфері права та адвокатські бюро, адвокатські об'єднання або адвокатів, що здійснюють свою діяльність індивідуально – до зовнішніх суб'єктів, що здійснюють юридичне обслуговування суб'єктів господарювання.

Однак можна сформулювати ще одну внутрішню форму здійснення юридичного обслуговування суб'єктів господарювання – наявність у штаті суб'єкта господарювання юрисконсульта, який має свідоцтво про право на зайняття адвокатською діяльністю. Але, зважаючи на положення Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», «адвокатська діяльність – це незалежна професійна діяльність адвоката щодо здійснення захисту, представництва та надання інших видів

правової допомоги клієнту». Проте, із аналізу законодавчих положень Податкового кодексу України вбачається, що адвокатська діяльність відноситься до незалежної професійної діяльності за умови, якщо особа не є найманим працівником, тому особа може одночасно перебувати у трудових відносинах та бути адвокатом.

Більш того, Верховною Радою України був прийнятий Закон України «Про внесення змін до Закону України "Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування" щодо усунення дискримінації за колом платників», яким законодавець звільнив адвокатів від сплати за себе єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування за місяці звітного періоду, за які його роботодавцем було сплачено страховий внесок, у розмірі не менше мінімального страхового внеску.

Вважаємо, що прийняття даного нормативно-правового акту позитивно вплине на роботу юрисконсультів, які водночас є найманими працівниками та адвокатами, оскільки останнім вже не потрібно витрачати власні сили на судові спори із податковими органами, що в свою чергу покращує якість юридичного обслуговування.

Можна припустити, що вказані зміни у законодавстві були обумовлені наявністю позитивної судової практики, такої як Постанова Великої Палати Верховного Суду від 04 грудня 2019 року в зразковій адміністративній справі № 520/3939/19 щодо сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування фізичною особою – підприємцем у сфері права, що одночасно здійснює незалежну професійну діяльність, в якій Велика Палата Верховного суду дійшла правового висновку, що особа, яка вже перебуває на податковому обліку як самозайнята особа, яка здійснює підприємницьку діяльність у сфері права, не повинна повторно ставати на облік та подавати документи як особа, яка здійснює незалежну професійну діяльність [9].

Окремої уваги також заслуговує Постанова Верховного суду у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду від 27 травня 2020 року по адміністративній справі № 500/576/19, в якій Верховний суд дійшов висновку, що особа, яка провадить незалежну професійну діяльність, вважається самозайнятою лише за умови, що вона не є найманим працівником [10].

Крім того, у Постанові Верховного Суду у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду від 27 листопада 2019 року по справі № 160/3114/19 та у Постанові Верховного Суду у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду від 05 квітня 2020 року по справі № 824/509/19-а Верховний Суд досліджував проблематику питання щодо адміністрування єдиного внеску при одночасному перебуванні фізич-

ної особи в трудових відносинах та наявності у неї права на здійснення незалежної професійної діяльності, яку особа фактично не здійснює.

В даних справах Верховний Суд дійшов висновків, що особа, яка провадить незалежну професійну діяльність, зокрема адвокатську, вважається самозайнятою особою і зобов'язана сплачувати єдиний внесок лише за умови, що така особа не є найманим працівником. Верховний Суд також зауважив, що наявність в особи «свідчення про право на зайняття адвокатською діяльністю лише посвідчує його право як адвоката на здійснення незалежної професійної діяльності, однак не є доказом безпосереднього здійснення адвокатської діяльності та отримання від такої діяльності доходу» [11], [12].

Продовжуючи дослідження такої внутрішньої форми здійснення юридичного обслуговування, як наявність у штаті суб'єкта господарювання юрисконсульта, який є адвокатом, варто відмітити, що у наведеній вище Постанові Верховного Суду від 27 травня 2020 року по адміністративній справі № 500/576/19 Верховний суд зауважує, що «адвокат може здійснювати свою діяльність у таких організаційних формах: індивідуально, у складі адвокатського бюро чи адвокатського об'єднання. Водночас, посада юриста на підприємстві (установі, організації), що не займається адвокатською діяльністю, в такому переліку відсутня, а тому адвокат, який працює за трудовим договором на подібній посаді, не зможе відобразити це місце роботи в Єдиному реєстрі адвокатів України і буде змушений обрати у ньому інформацію щодо своєї індивідуальної адвокатської діяльності, як єдиний із дозволених Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» варіантів організаційних форм діяльності адвоката. Тобто адвокат, який працює за трудовим договором на такій посаді, одночасно перебуває у двох статусах: з одного боку – найманого працівника, який працює за трудовим договором, а з іншого – адвоката, який здійснює адвокатську діяльність індивідуально» [10].

Зважаючи на вищевикладену судову практику Верховного Суду в Україні прослідковується проблематика щодо одночасного перебування особи у статусі найманого працівника юридичної служби та адвоката, оскільки особа одночасно вважається найманим працівником та адвокатом, що здійснює адвокатську діяльність індивідуально.

Більш того, слід звернути увагу на Рішення Ради адвокатів України № 254 «Про затвердження роз'яснення щодо можливості представництва юридичної особи адвокатом, який працює в ній за трудовим договором» від 16 листопада 2017 року. В даному рішенні Рада адвокатів України роз'яснює, що адвокат має право поєднувати адвокатську діяльність із трудовими

відносинами. «Водночас, здійснення адвокатом адвокатської діяльності в межах виконання ним трудових обов'язків у державній установі чи іншому суб'єкті (окрім визначених законом форм здійснення адвокатської діяльності) суперечить чинному законодавству та принципам здійснення адвокатської діяльності і є недопустимим. Адвокат може представляти юридичну особу, з якою він перебуває у трудових відносинах, за умови укладення з такою юридичною особою договору про правову допомогу з дотриманням усіх вимог Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», в тому числі й щодо конфлікту інтересів. Укладення юридичною особою договору про правову допомогу зі своїм штатним працівником, який одночасно є адвокатом, не суперечить чинному законодавству України і є можливим виключно з дотриманням вимог Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність ... » [13].

Окрім цього, слід звернутись до Постанови Великої Палати Верховного Суду від 06 листопада 2019 року по справі № 817/66/16, в якій Велика Палата Верховного Суду дійшла висновку, що укладення договору про надання правової допомоги є професійним обов'язком адвоката, який прямо передбаченим профільним законом, який регулює порядок здійснення адвокатської діяльності [14].

У зв'язку із цим, надання правової допомоги виключно на підставі довіреності від юридичної особи, без укладання договору про надання правової допомоги, не допускається, тому юрисконсульт, що одночасно є штатним працівником юридичної служби суб'єкта господарювання та має право на здійснення адвокатської діяльності, користуючись при здійсненні юридичного обслуговування процесуальними обов'язками адвоката, наприклад при представництві інтересів суб'єкта господарювання в судах, повинен укласти із роботодавцем договір про надання правової допомоги, у випадку представництва інтересів суб'єктів господарювання в судах.

Висновки.

За результатами проведеного дослідження можна сформулювати таку форму здійснення юридичного обслуговування суб'єктів господарювання, як наявність у штаті суб'єкта господарювання юрисконсульта, який має свідоцтво про право на зайняття адвокатською діяльністю. Вбачається, що хоча й у правовій доктрині науковці відносять представників інституту адвокатури до зовнішніх суб'єктів, які здійснюють юридичне обслуговування у формі договірних правовідносин, адвокат може бути внутрішнім суб'єктом, який здійснює юридичне обслуговування суб'єктів господарювання. Беручи до увагу досліджувану в цій роботі судову практику Верховного Суду пропонуємо розглядати таку концепцію

юридичного обслуговування суб'єктів господарювання, як наявність у штаті суб'єкта господарювання юрисконсульта, який має свідоцтво про право на зайняття адвокатською діяльністю, як одну із основних (класичних) концепцій здійснення юридичного обслуговування суб'єктів господарювання, так як у практичній юриспруденції така форма юридичного обслуговування є досить поширеною.

Враховуючи вищевикладене можна зробити висновок, що здійснення юридичного обслуговування суб'єкта господарювання юрисконсультом, який має свідоцтво про право на зайняття адвокатською діяльністю є цілком можливим, проте має певні проблеми правового характеру, а саме: невизначеність податкових органів щодо сплати адвокатом єдиного соціального внеску на обов'язкове державне соціальне страхування, одночасне перебування у статусі самозайнятої особи та найманого працівника, наявність обов'язку укласти із своїм роботодавцем договір про надання правової допомоги, тощо.

Для усунення даної проблематики, яка полягає у одночасному перебуванні виконавця юридичного обслуговування у статусі найманого працівника та самозайнятої особи пропонуємо звернутись до результатів іншої наукової роботи, на тему: «Щодо скасування адвокатської монополії, шляхом запровадження професійного інституту юрисконсультів», в якій запропоновано запозичити практичний досвід Республіки Польщі, який полягає у запровадженні професійного інституту юрисконсультів, що дозволить на законодавчому рівні здійснити розмежування професій адвоката і юрисконсульта, але із тим застереженням, що професійні юрисконсульти зможуть користуватись всіма своїми процесуальними правами, перебуваючи при цьому у трудових відносинах із суб'єктами господарювання, без додаткового визначення своїх повноважень, оскільки підставою надання професійним юрисконсультом правової допомоги суб'єкту господарювання буде наявність між сторонами трудових правовідносин [15].

Висвітлена проблематика у даній роботі є відкритою для наукових дискусій, що може стати предметом подальших наукових досліджень, пов'язаних із здійсненням юридичного обслуговування суб'єктів господарювання.

Література

1. Господарське право : практикум / за ред. А.Г. Бобкової. Харків : Право, 2018. 592 с.
2. Проблеми господарського законодавства та його застосування: навч. посіб. / за ред. А.Г. Бобкової, А.М. Захарченка. Донецьк : ДонНУ, 2014. 232 с.
3. Кооперативне право / за ред. В.І. Семчика. Київ : Ін Юре, 1998. 336 с.
4. Аграрне право України / за ред. В.З. Янчука. Київ. Юрінком Інтер, 1999. 720 с.

5. С.Ф. Домбровський, Л.С. Тараненко. Окремі питання забезпечення організації юридичного обслуговування аграрних підприємств. *Вісник Хмельницького інституту регіонального управління та права*. № 3. 2002. С. 79-83.

6. Бойчук Р.П., Задохайло Д.В., Пашков В.М. Організація правової роботи на підприємствах, установах, організаціях : навчальний посібник. Харків, 2010. 384 с.

7. Волинець Т.В. Основні завдання і напрями роботи юридичної служби в господарських організаціях. *Науковий вісник Львівської комерційної академії*. № 1. 2015. С. 80-89.

8. О.О. Кахович. Юридична служба в організаціях приватного та публічного права : конспект лекцій. Дніпро : ДДУВС, 2016. 68 с. URL : <https://dduvs.in.ua/wp-content/uploads/files/Structure/library/student/lectures/20170203/12.1.pdf> (дата звернення : 25.04.2022).

9. Постанова Великої Палати Верховного Суду від 04 грудня 2019 року по справі № 520/3939/19. *Опендатабот. Єдиний державний реєстр судових рішень* : веб-сайт. URL.: <https://opendatabot.ua/court/864011834e9fb3b3a132adcf0df03e4538f544f6> (дата звернення: 25.04.2022).

10. Постанова Верховного суду у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду від 27 травня 2020 року по справі № 500/576/19. *Опендатабот. Єдиний державний реєстр судових рішень* : веб-сайт. URL.: <https://opendatabot.ua/court/89488836c7c4826a89ff09f8ac2feb41ac0356f5> (дата звернення: 25.04.2022).

11. Постанова Верховного Суду у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду від 27 листопада 2019 року по справі № 160/3114/19. *Опендатабот. Єдиний державний реєстр судових рішень* : веб-сайт. URL.: <https://opendatabot.ua/court/85964928-7912064a7acdeeee58f2b461b0c67791> (дата звернення: 25.04.2022).

12. Постанова Верховного Суду у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду від 05 квітня 2020 року по справі № 824/509/19-а. *Опендатабот. Єдиний державний реєстр судових рішень* : веб-сайт. URL.: <https://opendatabot.ua/court/88062063-74b7b1d4a0ad498ae8b173f6c064e2d4> (дата звернення: 25.04.2022).

13. Про затвердження роз'яснення щодо можливості представництва юридичної особи адвокатом, який працює в ній за трудовим договором : Рішення Ради адвокатів України від 16.10.2017 р. № 254 : веб-сайт. URL: https://unba.org.ua/assets/uploads/legislation/rishennya/2017-11-16-r-shennya-rau-254_5a449c10284ee.pdf (дата звернення: 25.04.2022).

14. Постанова Великої Палати Верховного Суду від 06 листопада 2019 року по справі № 817/66/16. *Опендатабот. Єдиний державний реєстр судових рішень* : веб-сайт. URL.: <https://opendatabot.ua/court/86002019-b1b288b15dc4ee8123229b123b58a00a> (дата звернення: 25.04.2022).

15. Dmytro Riabov. On revocation of the lawyer's monopoly through introducing the professional institution of legal advisers. *Reality of Politics*. № 3. 2021. С. 155 – 166.

Анотація

Рябов Д. С. Дослідження правового статусу адвоката як внутрішнього суб'єкта, який здійснює юридичне обслуговування суб'єкта господарювання. – Стаття.

У цій статті автор досліджує правовий статус особи, що здійснює юридичне обслуговування суб'єкта господарювання у формі трудових відносин на посаді штатного юрисконсульта та має свідоцтво про право на зайняття адвокатською діяльністю. При дослідженні правового статусу адвоката, як внутрішнього суб'єкта, що здійснює юридичне обслуговування суб'єкта господарювання автор виявив проблематику, що та особа, яка здійснює юридичне обслуговування суб'єкта господарювання у формі трудових відносин на посаді штатного юрисконсульта та має свідоцтво про право на зайняття адвокатською діяльністю одночасно є найманим працівником та вважається самозайнятою особою. Науковець констатує, що у правовій доктрині науковці розглядають адвоката виключно як зовнішнього суб'єкта, який здійснює юридичне обслуговування суб'єктів господарювання у формі договірних правовідносин. Однак, із аналізу судової практики Верховного Суду вбачається, що така внутрішня форма юридичного обслуговування суб'єктів господарювання, як наявність у штаті юрисконсульта, який є адвокатом, є доволі поширеною формою здійснення юридичного обслуговування підприємницької діяльності, тому дана форма юридичного обслуговування суб'єктів господарювання має місце бути та може вважатись однією із основних концепцій здійснення юридичного обслуговування суб'єктів господарювання. Автор вважає, що така форма юридичного обслуговування має перевагу перед класичною внутрішньою формою юридичного обслуговування суб'єктів господарювання, оскільки адвокат має більше коло процесуальних повноважень, які надають йому змогу у повній мірі реалізовувати всі основні напрями роботи із юридичного обслуговування, в тому числі безперешкодно здійснювати представництво інтересів суб'єкта господарювання в будь-якій судовій інстанції та у будь-якому із видів судочинства, без додаткового визначення своїх повноважень. За результатами проведеного дослідження автор дійшов висновку, що здійснення юридичного обслуговування суб'єкта господарювання юрисконсультом, який має свідоцтво про право на зайняття адвокатською діяльністю є цілком можливим, проте має наступні проблеми правового характеру: невизначеність податкових органів щодо сплати адвокатом єдиного соціального внеску на обов'язкове державне соціальне страхування та одночасне перебування у статусі самозайнятої особи та найманого працівника. Для усунення даної проблематики автор пропонує запозичити практичний досвід Республіки Польщі, який полягає у запровадженні професійного інституту юрисконсультів, що дозволить на законодавчому рівні здійснити розмежування професій адвоката і юрисконсульта. При цьому, автор робить застереження, що професійні юрисконсульти зможуть користуватись всіма своїми процесуальними правами, перебуваючи при цьому у трудових відно-

синах із суб'єктами господарювання, без додаткового визначення своїх повноважень.

Ключові слова: юридичне обслуговування, суб'єкт господарювання, адвокат, юрисконсульт, свідоцтво про право на зайняття адвокатською діяльністю, єдиний соціальний внесок на обов'язкове державне соціальне страхування.

Summary

Riabov D. S. Study of the legal status of a lawyer as an internal entity that provides legal services to a business entity. – Article.

In this article, the author examines the legal status of a person who provides legal services to a business entity in the form of employment as a full-time legal adviser and has a certificate of the right to practice law. In examining the legal status of a lawyer as an internal entity that provides legal services to a business entity, the author found that the person who provides legal services to a business entity in the form of employment as a full-time legal adviser and has a certificate of entitlement to Advocacy is both an employee and a self-employed person. The scholar states that in legal doctrine, scholars consider a lawyer exclusively as an external entity that provides legal services to businesses in the form of contractual relations. However, the analysis of the case law of the Supreme Court shows that such an internal form of legal services for businesses as the presence of a lawyer who is a lawyer is a fairly common form of legal services for businesses, so this form of legal services for businesses

is and can be considered one of the main concepts of legal services for businesses. The author believes that this form of legal services has an advantage over the classic internal form of legal services for businesses, as the lawyer has more procedural powers that allow him to fully implement all major areas of legal services, including unimpeded representation of the interests of the business entity in any court instance and in any of the types of legal proceedings, without further definition of its powers. According to the results of the study, the author concluded that the provision of legal services to a business consultant who has a certificate of the right to practice law is quite possible, but has the following legal problems: uncertainty of tax authorities to pay a single social contribution. language state social insurance and simultaneous employment as a self-employed person and an employee. To eliminate this problem, the author proposes to borrow the practical experience of the Republic of Poland, which is to introduce a professional institute of legal advisers, which will allow at the legislative level to distinguish between the professions of lawyer and legal adviser. At the same time, the author makes a reservation that professional legal advisers will be able to enjoy all their procedural rights, while being in employment relations with business entities, without further definition of their powers.

Key words: legal services, business entity, lawyer, legal adviser, certificate of the right to practice law, single social contribution to the obligatory state social insurance.